

Előfizetési árak:
egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetések márszállt árak szerint

A lap megjelenik minden oad-
törtétkön.
Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
bón a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kezintok vissza nem adódnak

Kiadóhivatal: István-utca 9.
bón a lap anyagi részét illető köz-
lemények az előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Rossz pálya — jó pálya.

Ujpest, július 3-án.

A tudomány csarnokai üresek, a muzsafiak kirepültek s miután azt olvasták Dugonics András könyvében, hogy „Az isteni gondviselés tovább terjed a csirkének tojásból való kipattanásánál“, hát vígan élnek világukat s tiz havi kínos fejtörés után, még gondolkozni is restek.

Annak az isteni gondviselésnek a földi képviselője, a szülő azonban, akár éretlen, akár éretlenül, akár jó, akár rossz bizonyítvánnyal került haza az iskolából a fiu, majd össze roskad azon gond alatt, mely magzatja jövőjét illetőleg rászakad.

Kicsi korában el-el kérdeztük, hogy mi lesz belőle: pap vagy katona? hogy mi akar lenni: miniszter vagy kalapos-inas? s jóízűt is neveltünk hébe-korba a válaszaik, de nincs nevető kedvünk most, amidőn a maga teljes ridegségében előttünk áll a kérdés: Mi legyen belőle? Melyik pályát válasszuk számára? Melyiken fog leginkább boldogulni? Hiszen ha életet adtunk s vagyont nem adhatunk neki, legalább arról kell gondoskodnunk, hogy a mienknél kellemesebb életet s bizonytalanságoktól mentes jövőt biztosítsunk a számára.

Ez kötelessége a szülőnek, szent igaz, de ép oly igaz az is, hogy a kérdés megoldása nagyon nehéz, nagy felelősséggel jár, mert a helyes vagy helytelen megoldásától egy egész emberélet függ s ez az emberélet a gyermekünk élete, amely

hogy boldogabb, nyugalmasabb s élvezetesebb legyen, mint a miénk volt, nemcsak hogy szívből kívánjuk, de teljes erőnkkel is örömezt rápazaroljuk s minden áldozatot szívesen meghozunk, hogy a kívánság megvalósuljon.

Nem megyünk bele tehát elhamarkodottan, könnyelműen a kérdés megoldásába. Ellenkezőleg meghányjuk-vetjük alaposan, melyik pálya jó és melyik rossz? Melyikhez van hajlandósága? Melyik ninesen tulzsufolva? Mert ha egykor megbánja, mert ha egykor csalódik s az Isten adta fogak közé kenyeret nem tud tenni, a szülőt illeti szemrehányással, a szülőre neheztel, a szülőt okozza, mert szentül meg van győződve, hogy minden más pálya jó, csak az a pálya rossz, a melyet ő választott s amelyről a szülők le nem beszéltek, csak az a pálya rossz, amelyet a szülők választottak számára s amelyre rá kényszerítették.

És itt álljuuk meg egy kissé s tisztázzuk az eszméket.

Nincs jó pálya és nincs rossz pálya. Minden pálya rossz és minden pálya jó!

Boldogulni mindegyiken lehet annak, — aki az életpályára jól elkészült s aki a hivatással járó kötelességeket pontosan és lelkiismeretesen el tudja végezni.

E kettővel minden pálya jó, e kettő nélkül minden pálya rossz.

A ki kellő tudással és műveltséggel bír: az nem fog a verseny hullámai között elmerülni.

Aki kellő kötelességérzettel bír, az mindenféle viszonyok és emberek között a helyén fog maradni.

Az a szülő, aki gyermekét úgy nevelte, hogy nemcsak bizonyítvánnyal, hanem ismeretgazdagon s kötelességtudással lép az életpályára: azt a szülőt nem fogja soha sem szemrehányás érni, mert annak a gyermeke minden pályán boldogul!

A házi könyvtárról.

Épen most ötven esztendeje írta Freytag Gusztáv az alább közlendő cikket, a mely tehát félszázadja elmúlt időkre vonatkozik. S Németországon most újra lenyomatják az érdekes elmélkedéseket, újra figyelmeztetik, reá a közönséget. Jelöl, hogy félszázad óta nem sokat változtak a viszonyok, hogy az akkor hirdetett igazságok azok ma is. Ismételjük: Németországon.

Nálunk, úgy rémlik, még csak a jövő reménye az, a mit e nagy német író félszázad előtt hirdetett. A magyar, hiába, a nemzetek között nem az első sorban ballag a kultúra országútján. A hadakozásban hajdan elsők voltunk, s most másfelől járván, utánok kell sietnünk a többieknek.

A hol kövek vannak az országuton, minden ember megbötlik bennök. Hogyne: a ki már keresztül bukott rajta, ott hagyja helyén, neki már nem baj. Az utána jövő megint beleütődik. Nagy ritkaság, ha figyelmeztető vagy intő jelet tesz valaki az ilyen kő mellé.

TÁRCZA.

Rosz nyelvek.

— Elbeszélés. —

Írta: Brankovics György
(Folytatás)

A névtelen levelet a legsötétebb gyűlölet diktálhatta. Kiméletlenül adta tudtára, hogy annak a férfinak a kihez életét akarja kötni, egy sötét folt van a becsületén, s a gúnyos megjegyzések egész légióját zudította az ártatlan leánya fejére. Ez a gúny, ez a kiméletlenség rettentően fájt szívének.

A titok tehát — nem titok többé. A levél írója bizonyára gondoskodni fog arról, hogy mielőbb a legszélesebb körben nyilvánosságra jusson s akad majd elég ember, aki Dombly Ferencet ma is el fogja ítélni s husz évi becsületes munkásságát semmibe fogja venni.

Vajjon kinek lehet ilyen gonosz lelke? Ki írhatta ezt a levelet? Kérdezte önmagától Mária. Keletiné keblében nem fészkelhet ilyen gyalázatosság! Pataky, ilyen gazságra nem vetemedhetik. A levelet valami gyakorlatlan kéz írhatta csak. De kicsoda? Mit csináljon a levéllel? Megmutassa völegényének? Felizgassa czéltalanul? Mert hiszen ha fel is fedezné a levél íróját, nem vonhatná felelősségre, a bíróság elé nem viheti múltjának gyalázatát. Ezer darabra tépte a levelet, megfogadta, hogy nem szól Ferencnek semmit.

Ozvegy Keletiné hiába leste a levél hatását, melyet N.-ben lakó nővére által íratott meg. Ferenc egy pillanatra sem veszi-

tette el jó kedvét, ellenkezőleg, mennél közelebb volt az esküvő napja, annál vidámabb hangulat uralkodott rajta.

Sajnos, a menyegző előkészületeiből ki akarta ő is a maga részét venni, s az orvos tiltakozása daczára felkelt beteggyárából s habár csak a szobákban mozgott, a tevékenység mégis annyira megártott neki, hogy szívshűdés érte.

Az esküvőt el kellett halasztani, Keletiné azonban tisztában volt azzal, hogy e halasztásból reá nézve semmiféle előny sem háramlik s így ragaszkodott ahhoz, hogy azon a napon, amelyre az esküvő ki volt tűzve, elhagyja Ferenc házáat.

Ferenc meg őszinte köszönetet mondott a háztartása körül kifejtet fáradságáért s egy értékes melltűt nyújtott át neki emlékül — Minek ez Ferenc? mondá Keletiné az ajándékot visszautasítva. Hiszen ön megfizetett engem fáradságomért.

Igy váltak el azon meggyőződésben, hogy életutjaik jövőben nem fognak barátságosan kereszteződni. Dombly Ferenc azonban nagyon keveset törődött ezzel, amint hogy az sem okozott neki fejfájást, hogy Keletiné asszony Pataki fűszerkereskedőhöz huzrozokodott át, habár tudta, hogy Pataki amikor csak teheti, mindig előhozakodik azzal, hogy: „Amerikában bizony meg lehet gazdagodni, csak az a kérdés, hogy mily uton és módon! Lám még a hasszontalan Dombly is gazdagemberré lett husz év alatt, mi pedig itthon harmincz-negyven évig fáradoztunk becsületesen, s félannyira sem boldogultunk mint ő“.

Ezeket a czélzásokat Pataki amióta Keletiné az ő háztartását vezette, oda módosította, hogy leplezetlenül kijelentette, miszerint csak bűnös utakon válhat az ember mil-

liomossá, s ha meg lehetne tudni, mi mindent művelt Dombly az újvilágban, bizonyára esodálatos dolgok jönnének napfényre. Patakit figyelmeztették ugyan jóakorói, hogy zabozza a nyelvét, mert rágalmazási pert kaphat a nyakába, de ő kaczagva jelentette ki, hogy Dombly soha sem fog perlekedni s azután nagyot ütött öklével a sörház asztalára s hangosan kiáltá:

— S én éppen azért ismételtelen kijelentem Önöknek, hogy Dombly Ferenc egy lump s a vagyonát is gaz módon szerezte.

E durva sértésre egy pillanatig mély esend uralkodott a teremben, egyszerre azonban felemelkedett a szomszéd asztalnál Dombly egyik barátja s Pataki asztalához lépve, a következőket mondta:

— Pataki ur, Ön az imént Dombly Ferenc barátomat a legnagyobb mértékben megsértette. Vissza vonja a szavait?

— Vissza vonni? — kiáltá Pataki. — Eszem ágában sincs.

Ismétlem azokat!

— Ezennel kijelentem, hogy Dombly Ferenc barátomnak az Ön sértő nyilatkozatát tudomására fogom hozni. A következőket Ön fogja viselni.

— Cselekedjék tetszése szerint! — mondá Pataki nevetve, Dombly barátja pedig a kalapját vette s távozott.

A jó barát, közlését azonban megelőzte egy névtelen levél, amely másnap tudomására hozta a „Koronában“ történeteket s értesítésére adta, hogy Pataki gyanúsító nyilatkozatai általános megdöbbenést szültek a polgárság körében s azt tanácsolta neki, hogy ha csak kárt nem akar becsületében szenvedni, a rágalmazót okvetlen be kell pörölnie.

Ilyen intő jelnek nézhetjük Freytag Gusztáv szövegét. A németeknek szólott, de minden nemzet okulhat belőle. Azért most ötven év múltán is lenyomatjuk egészen, csak azokat a részeket hagyván ki belőle, a melyek kizárólag német viszonyokra vonatkoznak. Ime a félszázados, nálunk most aktuális cikk:

„Minden jómódu magánember, a ki ezt a cikket látja, legyen szives föltenni, hogy ezek a sorok egyenesen róla és neki szólnak, s az itt elmondott szemrehányások kizárólag neki vannak szánva. Az utolsó husz esztendőben az emberi jólétre vonatkozó berendezések körül tetemes javulás állott be, de míg a szépművészetek buzgón serénykedtek, hogy alkotásaikat belevigyék az életbe, addig nemzetük irodalmához épenséggel nem jutottak közelebb az emberek, s ma is minden ugyan, mint apáink idején volt. Vagy még rosszabbul. A ki tehát magánkönyvtárak alapításáról akar írni, nem tehet egyebet, mint hogy kérlelhetetlen korholó prédikációt tart a tehetőseknek és jómóduaknak.

Igen, a kényelmesnek és szépnek ismerete és élvezése általánosabb lett. Ha a házigazda meghívja barátait az asztalához, nem éri be azzal, hogy sok ezüst szert és hat fajta ivópoharat tegyen elébe, hanem ügyel, hogy asztalán és házában minden kedves és formás legyen, a mi szem elé kerül; s a háziasszony is, ha társaságba készül, nemesak a ruhaszövegek súlyát és árát nézi, hanem a szépség törvényei szerint válogatja meg a színeket és formákat is. Nagyon szép, hogy gazdag embereink már megtanultak jól enni, a rossz bort a jótól megkülönböztetni, hogy asszonyainknak már egy báli bokréta alakja és egy szófatakaró színei dolgában is vannak igényeik, de mikor ugyancsak a finom emberek, a kiknek az inasok glazékeztetőben szolgálják fel az ételeket, mikor mások is vannak jelen, nem röstelkednek, ha egyedül vannak s egy kölesönykönyvtár sokat olvasott piszkos köteteit lapozgatják saját fehér kezeikben, — az bizony nem szép. Persze még rosszabb, hogy nagyon sok gazdag és elegáns ember egyáltalán nem érzi a könyvek utáni vágyat.

Legyünk őszinték. Büszkék vagyunk rá, hogy tudományunk és szépliteratúránk idegen nemzetek előtt is elismert és nagy, de a mód, a hogy a régi és új könyveket élvezzük, még olyan kiesínyes, nyers és nyárs-polgárius, hogy valóságos szegény ránk. Igaz, némely ember vásárol könyvet is, a melyre szüksége van, a melyből tanul és szakmáját műveli, a melyből közvetlen hasznot merít, de az olvasmány iránt való érzék ninesen kifejlődve épen a vagyonos osztálynál. Ugyanaz az ember, a ki minden gondolkodás nélkül adja ki a bankókat pezsgőre és osztrigás reggelire, s ezt nem is elvéve, hanem nagyon is gyakran, ugyanaz az ember őrizkedik attól, hogy egy jó és érdekes könyvet megvegyen. Inkább vár alkalomra, hogy kölesön kapja, talán magától a könyvkereskedőtől vagy a szerzőtől.

Azaz mégse egészen így van. Egyszer évenként karácsonykor, a mikor az urak nagy zavarban vannak, hogy mit is vegyennek az asszonyoknak és gyermekeknek, akkor vesznek a többek közt könyveket is. Diszkötésű, erősen aranyozott, könyveket képeikkel. Ezek a könyvek arra valók, hogy egy évig az asztalon heverjenek dísz tárgy gyanánt.

Pedig a kinek pénze van, éreznie kell azt a kötelezettséget, hogy népe irodalmáért is tegyen valamit. Az talán nem is szükséges mindig, hogy szenvedélyes vágyódást érezzen a jó könyvek iránt. De vegye meg

és fizesse meg, hogy az összességnek legyen belőle haszna. Persze jobb, ha a szelleme is foglalkozik mindazzal a széppel és nemes-sel, a mit az irodalom nyújt. De ez nem mindig lehetséges, nem is mindig szükséges. Az idők iránt való köteletséget teljesíteni azonban becsületbeti dolga minden gazdag embernek.

Az egyetlen helyes eljárás minden jómódu ember számára, hogy évi kiadásai bizonyos megállapított hányadát egy házi könyvtár alapítására és fentartására fordítsa. Gondoskodjék ezen felül, hogy ő maga és családja ne a ház valamely rejtett zugában érintkezzen az írőkkel, hanem a viszonyainak megfelelő nagyobb, vagy kisebb szobát rendezzen be rendes könyvtárszobává.

Ilyen könyvtár nagyon kevés van Németországban, s a mi van, az se ér sokat. A nagy földbirtokosok ősi kastélyaiban vannak ugyan régi könyvtárak, a miket még a nagyapák alapították francia szokások után. De ezekben a könyvtárakban a pókokon kívül legfeljebb egy-két könyvmolv fordul meg, s alig gondol valaki a könyvtárak fentartására és kibővítésére.

Pedig éppen falun vagy vidéken, a hol az ember magában és magának él, a jó érzés föltétele minden művelt léleknek a kellően megválogatott könyvtár. De szüksége van rá a városi gazdagnak is, a gyárosnak, a kereskedőnek. Ha maga az élet harezai közt nem is ülhet sokat a könyvei között, de gondolja meg, hogy jobb, kellemesebb és uribb társaságot soha se szerezhethet a családjának.

A házi könyvtár minden körülmények között első és legjobb mértéke az illetők szellemi műveltségének és belső életének, s az idegen, ha bejön a házba, csak nézzen körül a könyvtárban s ítéletet szerez a ház kulturájáról.

Még egyszer ismétlem tehát, minden gazdag embernek kötelessége, hogy házi könyvtárát alapítson. Szerezzen be egy jó keretet a régi irodalomból, s azt bővítse ki évről-évre a megjelent legjobb könyvekkel. Hogy melyek ezek? könnyű rájönni. A jó könyv épen olyan esemény, mint egy tüne-ményes tenorista. Beszélnek, írnak róla, foglalkoznak vele. Különben vannak irodalmi lapok is, azokra nyugodtan rábízhatja magát a hozzá nem értő.

A könyvtár elhelyezése és rendben tartása is fontos dolog. S itt az angoltól vegyenek példát mindenben. Angliában a könyvtárszoba elengedhetetlen minden családban, s a ki annak szólíttatja magát, mind tart könyvtárát. Rendszeren a legkényelmesebb és legkellemesebb szobát választja ki, s mindenki iparkodik ezt a szobát kellemessé tenni. Tele van a szoba a legszebb díszszekkel, s ide viszik a legjobb, leglágább karosszékeket. Lehet ebben valami tüntetésszerű is, de minden esetre jobb, ha az angol könyveivel és könyvtárával hálkodik, mint a mikor mifelénk ételhez és italhoz való ezüsttel, üveggel vagy porcellánnal pompáznak.

Végül újra mondom, minden gazdag embernek legyen könyvtára. S igazán gazdag csak akkor lesz.”

K—v.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Beniczky Ferencz v. b. t. t. főispán f. é. július hó elején egy havi szabadságra ment. — *Dr. Nagy Armin* váci járási orvos f. é. július hó 9-től augusztus 6-ig terjedő ötheti szabadságra ment s ez időre a járás-orvosi teendőkké Ivánka Pál főszolgabíró Dr. Hédervári Somát, Ujpest község orvosát bizta meg.

— **A vármegye központi választmánya** f. é. július hó 7-én ülést tart, a melyben az országgyűlési képviselő választók 1903. éviide-

iglenes névjegyzékéi ellen beadott felszólások fognak tárgyalatni.

— **A III. oszt. kereseti adó kivetésének tárgyalása** f. é. június hó 30-án *Nikitits Sándor* váci ügyvéd elnöklete alatt megkezdődött. A kivető-birotságot tagjaiként az elnökön kívül *Braesek János*, *Preszl Gyula*, *Csep-esányi Béla* és *Diamantstein Lajos*, a községi képviselőtestület által kiküldött bizalmi férfiaként: *Illek Vince*, *Mády Lajos* s *Ladányi Zsigmond* szerepelnek. — Az előjáráságot *Lindt János* bírósági és *Zsoldos János* főjegyző, a pénzügyi igazgatóságot pedig *Medies Károly* pénzügyi titkár képviselik. Az eddig lefolyt tárgyalásokon örömmel tapasztaltuk, hogy ugy a pénzügyi-bizottság képviselője mint az adókivető-bizottsági tagok számolnak a rossz viszonyokkal s az adókivetésnél a méltányosság legszélsőbb határáig elmennek: Ennek a magyarázata pedig abban rejlik, hogy *Wolfner Tivadar* kerületünk országgyűlési képviselője a tárgyalások előtt kiírta a múlt évi III. osztályú adójegyzéket s a jövő három évre szóló adójavaslatot s a kettőt összehasonlítva, miután az új javaslatot túlmagasnak s Ujpest adózó polgárait nézve terheseknek találta: a jegyzékekkel *Lukács* pénzügyminiszternél tiszteltet s felkérte őt, hogy vegye tekintetbe Ujpest lakosainak a rossz viszonyoknál is rosszabb helyzetét s legyen irántuk méltányos s utasítsa a pénzügyi igazgatóságot s annak közegét, hogy túl magas javaslatához ne ragaszkodjék, sőt a múltban kivett adóból is engedjen ott, a hol engedni szükséges. *Lukács* pénzügyminiszter a legnagyobb előzékenységgel fogadta *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőt s kérelme értelmében rögtön intézkedett, s intézkedéséről a képviselőt táviratilag is értesítette. Ezen miniszteri intézkedés következtében jelent meg Ujpesten, mindjárt a tárgyalás első napján, *Bárczy László* kir. tanácsos s budapestvidéki pénzügyi igazgató s nemesak figyelemmel kísérte a tárgyalásokat, hanem kellő utasításokkal is ellátta a tárgyalások további menetére nézve a pénzügyi igazgatóság képviselőjét s a bizottság tagjait. A méltányosság elvének szemelölt tartását tehát a III. osztályú adó kivetésénél első sorban *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőnek köszönhetik Ujpest adózó polgárait, a kik újra meggyőződhetek arról, a miben egyetlen józan eszű ember sem kételkedett soha, hogy *Wolfner Tivadar* kerületünk országgyűlési képviselője Ujpest polgárainak az érdekeit a szíven viseli s a mi javunkra tenni is kész mindenkor a mikor arra alkalom kínálkozik. Fogadjon *Wolfner Tivadar* kerületünk országgyűlési képviselője Ujpest adózó polgárainak hálás köszönetét.

— **Gróf Károlyi Sándor felebbezése.** Gróf Károlyi Sándor földbirtokos és v. b. t. t. Ujpest község képviselőtestületének azon közgyűlési határozata ellen, melyel a Karácsonyi-, Gyáli-tői- és Vasut-utcai telkek felosztási engedélyét bizonyos feltételekhez kötötte felebbezést adott be. Felebbezésében a nemes gróf különösen azt hangsúlyozza, hogy a telkeknek házhelyekre való felosztása Ujpest érdeke. No már engedelmet kérünk, de az olyan telkek felosztása, a melynek következtében, ha engedélyeztetik, Ujpesten különböző terhes községi szolgáltatásokat kell adni minden ellenszolgálat nélkül: nem lehet Ujpest érdeke s éppen azért hisszük, hogy a felebbezés sorsát eldöntő hatóság, a községi képviselőtestület közgyűlési határozatában felsorolt feltételeket helyben fogja hagyni s gróf Károlyi Sándor felebbezését el fogja már csak azért is utasítani, mert se a törvényhatóság, se a kormány nem rakhathat elviselhetetlen terheket a községek vállaira, semmiféle magánérdek, semmiféle telekspekuláció kedvéért.

— **Wlassis Gyula Ujpesten.** *Wlassis Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter Ujpesten járt június hó 27-én d. u. 6 és 7 óra között s kocsijáról szemlélte meg sorban az új iskolai épületeket, persze csak külsőleg, mert ujpesti körútjában sehol s egyik iskolai épületnél sem szállott ki.

— **Nem lesz hatodik gyógyszer-tár.** Említettük annak idejében, hogy ketten is folyamodtak a belügyminiszterhez az iránt, engedje meg nekik, hogy Ujpesten egy 6-ik gyógyszer-tárt létesíthessenek. A belügyminiszter, az arra hivatott közegektől nyert szakvélemények alapján, meggyőződött arról, hogy községünkben 6-ik gyógyszer-tárra

nincs szükség, s hogy annak létesítése csak a már létező gyógszertárak fennállását veszélyeztette: a pályázók kérelmét nem teljesítette.

— **Halálozás.** F. é. június hó 29-én hunyt el Aradon, 85 éves korában *Wolfner Illés*, a kiben Dr. Wolfner Jakab újpesti orvos az édesatyját gyászolja. Az elhunytat özvegye, nyolcz gyermeke, unokái, dédunokái, barátjai és ismerősei július hó 1-én délután 5 órakor kísérték ki az aradi izraelita temetőbe, ahol hült tetemeit sajtó fájdalommal helyezték örök nyugalomra az anyaföld ölébe.

— **Az ágost. evangélikus egyház táncvígalmá** f. évi július hó 5-én a rákospalotai parkvendéglőben: a legsikerültebb nyári mulatság leend az idén. Honnan gyanítja? Kérdi az olvasó. Nemesak gyanítjuk, hanem tudjuk is, s meg vagyunk róla győződve először azért, mert a júniusi hideget olyan pompás hőség váltotta fel, a mely kívánatossá, szükségessé teszi az esteli szabadban való tartózkodást, másodszer azért, mert a rendező bizottság nemesak arra fektetett súlyt, hogy jegyeket eladjon, hanem arra is, hogy a mulatságon jelen is legyenek a meghívottak s hogy a táncz helyiséget teljesen megtöltsék a mindkét nembeli táncz kedvelők, végül pedig az idén is kellemes meglepésben részesíti a hölgyeket. Egyébiránt aki kétkedik állításunkban s a mulatság sikerében menjen el július hó 5-én a rákospalotai parkba, este 8 órakor, fizesse le az 1 koronát s mozdítsa elő legjobb tehetsége szerint a mulatság sikerét.

— **Football-sport.** Július 6-án (vasárnap) délután fél 6 órakor a Rákospalotai football-club pályáján Ujpest Vasut és Kosuth-utca között mérkőzni fog a fenti club I. csapata az Ó-budai tornaegylet I. csapatával. Ezt megelőzőleg a Rákospalotai football club II. csapata mérkőzik a Ujpesti Remény football-club I. csapatával.

— **Társas vacsorák.** Az újpesti „Köznevelődési Kör” vigalmi bizottsága f. é. július hó 5-től kezdve a felső *marquisesque* vendéglőben minden hó első és harmadik szombatján társasvacsorával egybekötött összejövetelt rendez. A társasvacsorákon családtagok és vendégek is szívesen fogadtnak.

— **Nyári táncvígalmak a „Nemzeti” kávéházban.** Az „Ujpesti szobafestő-, mázó-, fényező-, aranyozó- és czimfestő-segédek” f. é. július hó 26-án a „Nemzeti” kávéházban összesen ujonnan feldiszített helyiségeiben a szakegylet munkanélküli segélypénztár-alapjára működvelői színelőadással egybekötött nyári táncvígalmat rendez. Ez alkalommal színre kerül Kisfaludy Károlynak a „Pártütők” című vígjátéka, Amszter Adolf, Izsák József, Polavesik Józsefné, Leitmeier Teréz, Zsán Szvetozár, Hajdu Imre, Turiesek Károly, Silbermann Ignác, Nübisz Irénke, Fröhlich Péter, Fűredi József, Gajdos Vendel, Szücs József, Galgóczi Hermann, Zsán Gyula és Gottlieb Gyula közreműködésével. Rendező: Heves Béla Sugó: Tóth Dezső. Kezdeté pont fél 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 60 fill. Csaladjegy 1 korona 20 fillér (1 ur 2 hölgy).

— **Kirándulás Visegrádra.** A újpesti kath. legényegylet f. é. július hó 6-án kirándulást és juliálist rendez Visegrádon a Mátyás forráshoz ezimzett vendéglőben. Gyülekezés Durmits József vendéglőjében (István- és Deák-utca sarok) reggel 5 órakor. Indulás a rákospalotai állomástól pontban 5 óra 12 perczkor. Reggel 7 órakor a váci Katholikus legényegylet csatlakozása. Fél 8 órakor átkelés Nagymarosról Visegrádra esavargózással, 8 órakor szt.-mise a visegrádi kath. templomban. Mise után felvonulás a Mátyás-forráshoz a nagymarosi nemzeti zenekar kísérete mellett, azután társasjáték, tréfás szavallatok, világposta, confetti és táncz.

— **Szerkesztői változás.** A „Rákos és Vidéke” eddigi felelős szerkesztője *Pártényi József helyét Farkas Eleknek* adta át, a lapot azonban további szellemi támogatásban részesíti.

— **Uj önálló község.** *Szent-Mihály* azon kérvényét, amelylyel az önálló községé alakulás megengedését kérte, a belügyi miniszterium kedvezőleg és jóváhagyólag intézte el. Vármezyenk tehát valószínűleg *Rákos-Szent Mikály* név alatt egy új önálló községgel gyarapodik.

— **Uj jótékonyági nőegylet Ujpesten.** Az „Ujpesti Közlöny” legutóbbi száma adja

hirül a nagy közönségnek, hogy Ujpesten a mult hó 4-én „Szent-Erzsébet” nevét viselő jótékonyági egyesület alakult. Az egyesületnek állítólag — mert alapszabályait nem ismerjük — a keresztény vallásfelekezethez tartozó szegény beteg vagy munka képtelen nők gyámolítása a czélja. Hogy a keresztény vallásfelekezet alatt csak a római katolikusok értendők, azt onnan gyanítjuk, hogy az egyesület elnöknője soha sem lehet más, mint a „Katholikus nővédő Egyesület” elnöknője, pedig hát mireformátusok, ágostai hivt. evangélikusok is keresztények volnánk vagy mi? A „Szent Erzsébet egyesület” czélját és keresztény jellegét helyeseljük és üdvözljük, de a keresztény köpeny alatt a felekezeti lólábnak nincs helye ott, ahol Magyar keresztény nők gyakorolják a keresztény jótékonyt, mert Magyarország szabadságáért minden keresztény felekezethez tartozók vére folyt s mert az ezer év óta szabadelvű Magyarország jövőjének a biztosításához az összes keresztény felekezetek egyesült ereje elég ugyan, de az egyes felekezeteké nem elég. A „Szent Erzsébet” jótékonyági nőegylet tisztikara különben a „Ujpesti Közlöny” szerint a következőleg alakult meg. Elnöknő: Gróf Pálffy Pálné szül. Károlyi Gerardin grófnő, alelnöknő: Rejtő Sándorné, ügyvivő alelnöknő: Gömörösi Oszkárné, titkár: Léska József, titkár: Wüster Henrikné, pénztárnok: Radoch Józsefné, ellenőrző: Armbruster Károlyné, a választmányi tagok: Adamis Lajosné, Csepessy Béláné, Cserba Ferenczné, Csillag Lajosné, Erker Andrásné, Feizinger Antalné, Friess Jánosné, özv. Golecz Pálné, Hédervári Ernőné, Hesp Franke, Hőberth Béláné, Illek Nándorné, özv. Koppelné, dr. Kovács Nagy Lajosné, Laffer Edéné, Lindt Jánosné, Lukácsovits Vilmosné, Mihók Józsefné, Mády Antalné, Nádaskay Béláné, Németh Gyuláné, Övály Lipótné, Papp Szilágyi Lászlóné, Rentz János Aranka, Scherer Gyuláné, Tsturez Istvánné, Szerényi Kázmérné, Takács Emilné, Tassy Károlyné, özv. dr. Tordayné, Valyán Ilésné, Vikár Istvánné, Vuskits Józsefné, Zsoldos Jánosné urnók. Reméljük különben, hogy a csendes megalakulást buzgó tevékenység fogja követni, a titkár ur és titkár urnó pedig nem feledik el, hogy a magyar sajtó Ujpesten nem egy, hanem négy lap által van képviselve.

— **A női iparostanonez-iskola** kiállításá, ugy a kiállított munkák mennyiségére, mint kivételére nézve, mindenkit meglepett, aki a kiállítást megnézte. Az iskolának 72 növendéke a fehérneműekből 425 darabot, a tarkaruha darabokból 230 darabot állítottak ki. Nagy örömköze szolgál, hogy a legnagyobb elismeréssel adóztatunk *Geduly Lajosné*nek, aki a fehérnemű, *Dénes Henrikné*nek, aki a tarkaneműek, *Tóth Mariska* polg. isk. tanítónőnek, aki a szabázzatot tanította. Mind a három nemesak a legnagyobb díszetért, hanem a növendékek örök háláját is kiválóan megérdemlik.

— **Az Amodeo Ágnes Asztaltársaság** f. é. június hó 15-én Ujpesten a Bräuer Ferencz-féle vendéglőjében (Atilla-u. 6. szám alatt) jótékonyezélu nyári táncmulatságot rendezett, mely a rossz időjárás daczára nagyon látogatott volt s melyen a következő felülfizetések eszközöltek: Schneider Károly 9 K. dr. Szántó Dezső, dr. Steiner Gyula, Papp Agoston, Skarnitzl Rezső 2—2 K. Szép István 1 K 60 fill., Krisztin János, Schöner József, Szébau György, Zsán Szvetozár, Grünbaum Ede, Schlesinger Henrik, Paulitsch János és Tanács Dezső 80—80 fillér, Fleischmann A. és Halász József 60—60 fillér., Valkó Árpád, Müller N. és Schwarzenberg N. 40—40 fill., Ziehermann Antal, Borits József, Schneller Armin, Bauer Alajos és Varsay József 20—20 fill., Zsán N. 10 fill., kiknek hálás köszönetet mond lapunk utján az Asztaltársaság.

— **Kisgazdák és földmivelők szervekedése.** A Magyar Gazdaszövetség által létesített gazdakörök (földmivelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10.). A kik a földmivelők tömörítése, jóléte és boldogulása érdekében munkálkodni s gazdaköröket létesíteni akarnak, forduljanak nevezett titkári hivatalhoz. Minden gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyar Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak tamoga-

tását. Fölvétetnek a Gazdaszövetség kötelékébe a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök és más egyesületek is, melyeknek tagjai földmivelők és kisiparosok. A melyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetség a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe akar lépni, forduljon ennek titkári hivatalához (Budapest, Baross-utca 10.). Minden lelkész, tanító, jegyző és intelligens gazda hazafias dolgot cselekszik, ha községben a gazdakör létesítését (földmivelők szövetségét) előmozdítja.

IRODALOM.

***Bethlen és a Rákócziak** koráról ír a Nagy Képes Világtörténet 162. füzete. Erről az erélyes és jellegzetes korról, mikor fegyverzörgéstől volt hangos az ország, esatakiáltástól és üldözöttek jajveszékeltől, Magyarország egy hosszú seb volt, a mely véges végig vérzett.

A nagy Alföldön szétfoszlott a szabadság déli bábja; az ős Turul az erdélyi bércek, a székely havasok közé szállott. Ott lobogott csak a magyar lobogó. Onnan szállt elő szabadságot szerezni, védni. Minden eszmének az elnyomatási ideje, a hőkora. A kereszténység szent jelét a martírver ragyogtatja világgá, a szabadságot mindenütt az elesett névtelen hősök vívják ki. A magyar szabadság és hazaszeretet akkorában a Bethlenek, Rákóczyak seregének a szívében húzódott meg.

Ennek a gyönyörű kornak színes mesés történetét adja elő a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 162. füzete.

A 15 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes fűlőkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérről. Megjelen minden hé en egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18, sz.) s minden hazai könykereskedés utján, havi részletfizetésre is.

***Az Állatok Világa.** Brehm művének negyedik kötetéből a 60-dik füzet került ki a nyomdából. A Chernel István szerkesztésében megjelenő magyar kiadás a mostani füzetéhez a Légrády testvérek könykiadó-cég bámulatosan szép színes nyomokat mű-mellékletet csatolt, amely a sármányokat ábrázolja. Az érdekes szöveg a piny-félékről szóló rész után a szövmadár-féléket tárgyalja s színesen festi a kedves madárvilágot. A szöveg rajzok ezuttal is hozzá illeszkednek az íráshoz s éppen oly találók és megkapók, amely találó és megkapó amaz. E rajzok a vörösbecgyű magvágót, a sarkantyús-, a nádi-, a sövény- és a kerti sármányt tüntetik föl, a fehérsörü- és a malinkó szövmadárral együtt. Az Állatok Világa füzetes kiadásban jelenik meg s egy-egy füzet 80 filléért kapható, ugy Légrády testvérek kiadóhivatalában (Váci-körút 78. szám), mint minden jobb könykereskedésben. A kötetes kiadás díszes kötésű kötet egyenként 18 koronáért megrendelhetők.

***Keszhely és balatoni fürdőjének ismertetése.** Ily ezim alatt az ottani előljárátság *Sági János* szépirodalmi képes művét kiadta, melyet lapunk előfizetőinek ingyen megküldenek.

Szerkesztői üzenetek.

IV. polgári oszt. tanulónak. Ön a nyilvánosság előtt szeretne választ kapni rajztanárától arra a kérdésre, hogy mért kapott elégtelent 25 darab rajzra, holott mások csak 10 rajzot nyújtottak be egy év alatt s mégis elégségeset kaptak. Hát biz ez lát-szólag furcsa, de megfeythető. Az a 10 darab rajz valószínűleg jobb volt mint az ön 25 darabja. Vonja le ebből a saját jövőjének az érdekében a tanu-ágot. Dolgozzon inkább kovesebbet mint sokat, de dolgozzon jól s mindennek előtt a nevet írja levelei alá olvashatóan.

810. végrh. sz. 1902.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járás-bírósnak 1901. évi V. 2146/4. sz. végzésé folytán *dr. Kálmán Ödön* ügyvéd által képviselt *Ujpesti Önszegélyző-Egylet* mint *szövetkezet* felperes részére *Schwarz Izidor*, *Hadl Mór* és *Hadl Aladár* alperesek ellen 600 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1707 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltvén

annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Jókai-utca 13. sz. a., folytatva Beresényi-utca 2. sz. a., folytatva Mária-utca 37. sz. a.** leendő megtartása határidőül **1902. évi július hó 7-ik napján délután 2 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, lovak, hintó s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi június hó 18-ik napján.
Kiss Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

484. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbíróságnak és a budapesti kir. kersk. és váltótörvényszéknek 1902. évi V. 921. sz. végzése folytán dr. Tóth Béla ügyvéd által képviselt **Pesti hazai első takarékpénztár** felperes részére **Szabó Jenő** és társai alperesek ellen 426 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1867 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbíróság V. fenti számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Deák-utca 65. szám a. házban** leendő megtartása határidőül **1902. évi július hó 4.**

napján délelőtti 11 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi június hó 19. napján.
Polgár
kir. bírósági végrehajtó.

23124. **Ujpest község előljárósága.**
1902.

Ajánlati felhívás.

Ujpest község előljárósága a m. kir. államvasutak új főműhelytelepétől kiinduló s a Váci-uti főgyűjtőig terjedő, mintegy 2300 folyóméter hosszban

beton-közcsatornát

épített, melynek kivitelére zárt pályázatot hirdet.

Felhívja ennél fogva a községi előljáróság, hogy idevonatkozó zárt ajánlatát **folyó évi július hó 11-ének déli 12 óráig a község előljáróságánál** adja be.

Az ajánlatok a megajánlott összeg 10%-át kitevő bánatpénzzel, illetve annak letételét igazoló Ujpest községi pénztári nyugtával látandók el.

Bánatpénzzel el nem látott, valamint a kitűzött határidőn túl beérkezett, — ugyisintén pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A pályázati részletes feltételek, a vonatkozó tervek és egyéb tuduivalók Ujpest község házában a 43. számú hivatalos helyiségben a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Ujpesten, 1902. június 28-án.

Zsoldos János
főjegyző.

Lindt János
bíró.

Az előkelő

hölgyközönség

b. figyelmébe ajánlom szalonomat, melyben a legegészségesebb és legegyszerűbb pongyola, supon és póttuzó u. m. reggeli és nappali negligé-ruhák készülnek. **Fischer A.-né Teréz-körút 41. III. em. 30.** 4-4

Gimnáziumban érettségizett

és a tanításban nagy gyakorlattal bíró tanuló, elemi- és középiskolai tanulók javító- és magánvizsgálatra való előkészítésére ajánlkozik:

Váradi Bertalan, Ujpest, Percz-utca 2.

FUCHS ANTAL ÉS JÓZSEF

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapokat és műveket minden nyelvben, körleveleket, táblázatokat, esketésre, gyűlésre és egyéb meghívókat, gyászjelentéseket, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványokat, szállítóleveleket, falragaszokat, vonalzott üzleti könyveket, folyóiratokat stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.